

Raadsvoorstel

Waalre, 16 mei 2017

Vergaderdatum	: 11 juli 2017
Voorstelnummer	: 2017-42
Zaaknummer	:
Portefeuillehouder	: Weth. A. van Holstein
Naam opsteller	: R. van den Kerkhof
Naam voorstel	: Voorstel tot het vaststellen van het speelruimtebeleid 2017-2025.
Grondslag raadsbesluit	: De kaders en richtlijnen vast stellen voor de uitvoering van het speelruimtebeleid in de periode 2017-2025

Voorgesteld besluit:

1. Het Speelruimtebeleid Waalre 2017-2025 vast te stellen.
2. 'Spelen in de natuur' als een belangrijk uitgangspunt te benoemen bij gebiedsontwikkelingen.

Onderwerp

Speelruimtebeleid 2017-2025 gemeente Waalre

Voorstel

1. Het Speelruimtebeleid Waalre 2017-2025 vast te stellen.
2. 'Spelen in de natuur' als een belangrijk uitgangspunt te benoemen bij gebiedsontwikkelingen.

Inleiding

In de begroting 2017 zijn extra structurele middelen opgenomen voor de aanleg en herinrichting van openbare speelplekken. Deze extra structurele middelen vragen om kaders. Voor de periode 2017-2025 is daarom speelruimtebeleid ontwikkeld. Bureau Speelplan is in september 2016 begonnen met een inventarisatie van het huidige openbare speel- en sportaanbod. Ook zijn er verschillende wijkwandelingen geweest en hebben 312 inwoners hun wensen/eisen via een enquête kenbaar gemaakt. Op dinsdag 11 april bent u tijdens de raadsinformatieavond geïnformeerd over de uitkomsten van de inventarisaties en de daaruit voortkomende aanbevelingen.

In het speelruimtebeleid is opgenomen dat er een soort mix in Waalre gaat ontstaan van instandhouding en omvorming van diverse speelplekken. Dit beleid vraagt echter wel om een forse eenmalige investering van € 265.000. Tevens wordt een structurele verhoging van het budget van € 8.000 gevraagd, waarmee twee schoolpleinen semiopenbaar gemaakt kunnen worden.

Wanneer er geen extra financiële ruimte vrij wordt gemaakt voor het speelruimtebeleid, betekent dit dat de komende jaren 10 van de 23 speelplekken zullen gaan verdwijnen in Waalre omdat er geen middelen zijn om afgeschreven toestellen te vervangen. De uitvoerbaarheid van het speelruimtebeleid hangt daarmee sterk af de financiële keuzes die de gemeenteraad maakt in kadernota 2018 en later dit jaar bij de begroting 2018.

Beoogd resultaat

Het streven in Waalre is om binnen het bereik van elk kind tenminste één uitdagende speelplek te hebben. Hierbij is de diversiteit in speelplekken en uitdaging voor verschillende leeftijden belangrijk.

Argumenten

- 1.1 In de gemeente Waalre is nog niet eerder speelruimtebeleid opgesteld. Er was enkel een beperkt onderhoudsbudget voor speelruimte beschikbaar.*

In Waalre is nooit eerder speelruimtebeleid opgesteld of uitgevoerd. Speelplekken werden ad hoc aangelegd. De financiering kwam veelal voort uit incidentele (project)budgetten. Bij de aanleg werd geen rekening gehouden met afschrijvings- en onderhoudskosten. Het onderhouds- en beheerbudget bedraagt vanaf 2017 € 30.000 per jaar. Daarvan is € 10.000 gereserveerd voor onderhoud van de speeltoestellen. De ervaring van de laatste jaren is dat de gemeente in de eerste helft van ieder begrotingsjaar al door dit onderhoudsbudget heen is.

1.2 Kwalitatief goede speelvoorzieningen behoren bij de ambitie om 'Beste Woongemeente van Brabant' te blijven

Jaarlijks stelt het weekblad Elsevier en Bureau Louter de Top-50 Beste Woongemeente op. In dit onderzoek wordt de kwaliteit van de woonomgeving per gemeente beoordeeld. Waalre is al enkele jaren op rij uitgeroepen tot 'Beste Woongemeente van Brabant'. Het college heeft de ambitie om deze titel te handhaven. In de monitor wordt o.a. gekeken naar de gemiddelde afstand van inwoners tot openbare speelvoorzieningen als ook de oordelen van inwoners over de kwaliteit van de speelgelegenheid in de buurt. Wanneer geen extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld, komen speelplekken te vervallen. Hierdoor zal de gemiddelde afstand tot een speelvoorziening toenemen en de waardering van inwoners afnemen. De ambitie om de beste woongemeente te blijven komt daardoor onder druk te staan.

1.3 Spelen is bewegen en goed voor de (volks)gezondheid. Ook wordt in het speelruimtebeleid ingezet op verduurzaming van het areaal aan speeltoestellen.

Spelen heeft een positieve invloed op preventie van overgewicht van zowel kinderen als ouderen, maar ook op leerprestaties, weerbaarheid en de psychosociale en motorische ontwikkeling van kinderen. In de 'Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2014-2017' heeft de gemeente de ambitie vastgelegd om 'veilig sporten en bewegen in de wijk' te bevorderen. De ambities uit het speelruimtebeleidsplan sluiten aan bij de ambities uit het lokaal gezondheidsbeleid. Ook 'duurzaamheid' is een ambitie van de gemeente Waalre. Het thema duurzaamheid neemt een belangrijke plek in binnen het speelruimtebeleid. Dit door alleen toestellen van duurzaam Europees hardhout toe te staan en hergebruik van afgeschreven toestellen of groene speelplekken mogelijk te maken. Als ook de vertaling naar sociale duurzaamheid, wat inhoudt dat de speelruimte zodanig is ingericht dat de sociale cohesie wordt bevorderd en de lokale kwaliteiten worden versterkt.

1.4 In de programmabegroting 2017 staat opgenomen dat in 2017 speelruimtebeleid met bijbehorend uitvoeringsprogramma wordt vastgesteld. Ook is in de begroting een structureel budget opgenomen voor de aanleg van speelplekken.

In de begroting staat opgenomen dat het speelruimtebeleid met bijbehorend uitvoeringsprogramma in 2017 wordt vastgesteld. In september 2016 is vooruitlopend daarop al gestart met de inventarisatie en analyse van het huidige aanbod aan speelvoorzieningen in Waalre. In 2016 is een structurele verhoging van het budget naar € 30.000 opgenomen en ingeschat dat dit voldoende zou zijn. Uit de inventarisatie en analyse in het speelruimtebeleidsplan blijkt nu dat dit budget ontoereikend is om enkel al het huidige areaal aan speelplekken te behouden.

1.5 Voor 2017 is eenmalig een extra budget van € 20.000 beschikbaar ter impuls aan het speelruimtebeleid.

Bij de behandeling van de Kadernota 2017 in de gemeenteraadsvergadering van 5 juli 2016 is het amendement aangenomen om een bedrag ad. € 20.000 op te nemen ter verbetering van de leefbaarheid in Waalre. Dit amendement is uitgevoerd door in de begroting € 20.000 extra op te nemen om een impuls te geven aan het speelruimtebeleid. Samen met het bestaand budget worden hiervan in 2017 minimaal twee speelplekken heringericht.

1.6 *Speelruimte is een onderwerp dat leeft onder de inwoners van Waalre.*

De enquête die door Speelplan in september-oktober is uitgezet, is door 312 inwoners ingevuld. Dit is een zeer hoge reactie, ook in vergelijking met andere (veelal grotere) gemeenten. Daarnaast krijgt de gemeente zeer regelmatig meldingen over de openbare speelvoorzieningen. Deze meldingen gaan over de slechte staat van de toestellen, het ontbreken van speelvoorzieningen in de buurt en de kwaliteit van trapvelden.

1.7 *Voor uitvoering van het speelruimtebeleid is een eenmalige investering van € 265.000 benodigd in 2018.*

Wanneer het speelruimteplan leidend is, zal een soort mix ontstaan van instandhouding en omvorming. Voor een omvorming van een speelplek is een lagere investering nodig dan bij instandhouding en ook de reguliere onderhoudskosten zijn (fors) lager dan bij speeltoestellen. Om het speelruimteplan op deze manier uit te voeren, is het noodzakelijk dat het jaarlijkse budget van €30.000,- per jaar behouden blijft. Daar bovenop is een eenmalige investering nodig van €265.000,- om in de periode 2018-2022 veel van de voorgestelde ingrepen uit te voeren.

1.8 *Het semiopenbaar maken van twee schoolpleinen vraagt een structurele jaarlijkse bijdrage van € 8.000*

Het openstellen van schoolpleinen heeft een positief effect op de dekking van de openbare speelruimte. Met name het openstellen van het schoolplein van De Drijfveer heeft een positief effect op de beschikbare speelvoorzieningen in Aalst. Door het openstellen van het schoolplein van BSO De Wilderen kunnen ook enkele openbare speelplekken omgevormd worden (zie het overzicht in de bijlage). Deze twee schoolpleinen hebben dan ook de voorkeur om semiopenbaar te maken. Met de directies van de schoolbesturen vinden daarom gesprekken plaats over het semiopenbaar maken van de schoolpleinen. Om tot afspraken te kunnen komen met de schoolbesturen, is het van belang om het jaarlijkse onderhoudsbudget voor speelvoorzieningen met € 8.000 te verhogen. De gesprekken met BSO De Wilderen zijn al in een verder stadium en aldaar komen de totale kosten (onderhoud + aanschaf) op € 3.500,- per jaar. De verwachting is dat de kosten voor BSO De Drijfveer vergelijkbaar zijn, maar gezien het ontwerp van het schoolplein iets duurder uit vallen. Door deze gesprekken en de uitkomst daaruit beschouwen wij de motie 'Speelvoorzieningen' bij de behandeling van de Kadernota 2017 op 5 juli 2016, waarin uw raad verzoekt om met de scholen in Waalre in gesprek te gaan om de mogelijkheid te bespreken om buitenspeeltoestellen ook na schooltijd te gebruiken voor kinderen in de buurt, als afgedaan.

2.1 *Door een tolerante houding naar vrij spel in de bossen, kan bestaande kwaliteit van de bossen worden benut als verrijking van de speelruimte*

De kinderen uit Waalre maken veel gebruik van de bossen om te spelen. Het gebruik van de bossen in Waalre staat momenteel onder druk door een reeks van activiteiten zoals houtoogst, recreatie en natuurontwikkeling. Spelen gebeurt nu ook vol op en kan niet geheel worden tegengehouden. Wel is het mogelijk om het spelen in de natuur daar te stimuleren, waar dit gewenst is. Dit kan door een betere routing naar de bossen toe en door speelaanleidingen achter te laten na bijvoorbeeld snoeiwerk. Een uitgangspunt hierbij is dat deze speellocaties niet

worden geformaliseerd maar dat juist het vrije spel en ravotten in de natuur, zgn. 'speelnatuur', worden gestimuleerd.

2.2 'Spelen in de natuur' wordt een belangrijk uitgangspunt bij toekomstige gebiedsontwikkelingen

'Speelnatuur' vormt een van de mogelijke activiteiten in het openbaar groen en de bossen in Waalre. Het is van belang om bij alle toekomstige gebiedsontwikkelingen rekening te houden met (informele) speelmogelijkheden. Niet alleen bij gebiedsvisies of bestemmingsplannen dient rekening gehouden te worden met informele speelmogelijkheden, ook bij herinrichting en uitbreiding van de openbare ruimte wordt dit een uitgangspunt. Dit is van belang voor de participatie van kinderen in de samenleving. Zij worden niet afgezonderd op speciaal voor hen ingerichte speelplekken maar nemen deel in het verkeer en gebruik van het dorp. Kinderen komen hierdoor in contact met allerlei aspecten van de openbare ruimte en de samenleving.

Kanttekeningen

1.1 Geleidelijk beleid heeft mogelijk de voorkeur

In het beleidsplan wordt een verschil gemaakt tussen actief en geleidelijk beleid. Ondanks dat een geleidelijke aanpak ervoor zorgt dat je over een langere periode de flexibiliteit behoudt om te kunnen blijven schakelen op wensen van bewoners, is toch gekozen voor een actief beleid. Deze keuze is gebaseerd op financiële argumenten. Geleidelijk beleid vraagt om een verhoging van het structurele budget in de periode 2018-2022 naar in totaal € 91.000 per jaar¹. Bij actief beleid wordt een eenmalige investering gevraagd van € 265.000 en een structurele verhoging van € 8.000 per jaar. Het jaarlijkse totaal budget (incl. afschrijving van de investeringskosten over 10 jaar) is daardoor € 64.500 per jaar. Om te voorkomen dat over tien jaar een nieuwe piek ontstaat in de te vervangen speeltoestellen, wordt het een meerjarig krediet voor de jaren 2018-2022.

1.2 Het huidige budget is onvoldoende voor het in standhouden van het huidige arsenaal speelvoorzieningen.

De afgelopen jaren is een vervangingsachterstand ontstaan en is het veelal niet meer mogelijk om afgeschreven toestellen te vervangen. Eveneens zijn er geen middelen om nieuwe speelplekken aan te leggen in wijken waar geen openbare speelvoorzieningen zijn. De komende jaren ontstaat een piek in het aantal speelplekken dat in zijn geheel aan vervanging toe is. Als het huidige budget leidend is, zal het op langere termijn niet vol te houden zijn om speeltoestellen te vervangen die kapot, onveilig en versleten zijn. De onderhoudskosten zullen daardoor alleen maar toe nemen en de waardering van inwoners neemt af.

1.3 Als er geen extra financiële middelen beschikbaar worden gesteld, is speelruimtebeleid toch overbodig.

Het speelruimtebeleidsplan maakt inzichtelijk wat het huidige aanbod aan openbare speel- en sportvoorzieningen in Waalre is. In het plan worden verder de kaders en richtlijnen voor de openbare speelruimte in Waalre vastgelegd. In hoeverre uitvoering gegeven kan worden aan deze kaders, is uiteraard afhankelijk van de

¹ € 91.000 per jaar is opgebouwd uit de huidige € 10.000 onderhoudsbudget, huidige € 20.000 budget voor aanleg en herinrichting, de gevraagde € 8.000 voor semiopenbaar maken schoolpleinen en de extra € 53.000 die nodig is in de periode 2018-2022 om het speelruimtebeleid uit te voeren.

financiële ruimte die in de begroting 2018 wordt opgenomen. Los van het extra budget dat mogelijk wordt opgenomen, is momenteel al een totaal budget voor onderhoud en aanleg beschikbaar van € 30.000 per jaar en in 2017 nog een extra eenmalig bedrag van € 20.000. Om deze middelen op een juiste wijze, binnen de door de gemeenteraad vastgestelde richting, te benutten is het van belang om het speelruimtebeleid nu vast te stellen. Ook omdat het inventarisatietraject al in september 2016 is gestart en inwoners in afwachting zijn van het beleid.

Kosten en dekking

Wanneer het speelruimteplan leidend is, vraagt dit om een eenmalige investering van € 265.000 in 2018. Deze investering wordt middels een meerjarig krediet ingezet voor de jaren 2018-2022. De investeringskosten worden over 10 jaar afgeschreven. De jaarlijkse afschrijvingskosten van deze investering bedragen € 26.500. Naast de eenmalige investering is een structurele verhoging van € 8.000 van het onderhoudsbudget sterk gewenst om twee schoolpleinen semiopenbaar te maken. Het totale jaarlijkse beheer- en onderhoudsbudget van € 30.000 zou daardoor verhoogd worden naar € 64.500.

In de kadernota 2018 is het speelruimtebeleid nu opgenomen als een 'sterk gewenste' post. Of de extra investeringen haalbaar zijn, is afhankelijk van de keuzes die uw raad maakt in de kadernota 2018 in juli en de begroting 2018 in november. Wanneer geen extra financieel budget beschikbaar wordt gesteld kan het speelruimtebeleid slechts gedeeltelijk worden uitgevoerd. Voor 10 van de 23 speelplekken is dan geen budget meer om deze te vervangen of her in te richten. Voor deze speelplekken dreigt de komende jaren dan leegstand.

Vervolgprocedure en planning

Op 20 juni wordt het speelruimtebeleid oordeelsvormend behandeld in de gemeenteraad. Op 11 juli ligt het raadsvoorstel ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad. Tijdens de raadsvergaderingen op 20 juni en 11 juli wordt ook de Kadernota 2018 oordeelsvormend en besluitvormend behandeld.

Voor de uitvoering van het speelruimtebeleid wordt samen met Bureau Speelplan een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de jaren 2018-2022. In de bijlage ter informatie is het concept-uitvoeringsprogramma opgenomen. De inhoud van dit programma is sterk afhankelijk van het financiële budget dat vrij wordt gemaakt. Vandaar dat het college mogelijk pas medio december dit uitvoeringsprogramma kan vaststellen. Voorlopig staat op woensdag 6 september om 19.00 uur een inloopbijeenkomst gepland om het speelruimtebeleid en de uitvoering daarvan toe te lichten aan bewoners.

Mocht het financiële budget worden verhoogd dan volgt een aanbestedingsprocedure voor de uitvoering van het speelruimtebeleid in de komende jaren.

Communicatie

Zoals in het speelruimtebeleid is opgenomen wordt bij iedere herinrichting of aanleg altijd een bewonersavond georganiseerd waarbij wensen en ideeën vanuit bewoners kunnen worden meegenomen in het ontwerp. Het raadsbesluit wordt via de gebruikelijke kanalen verspreid.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

1. Speelruimtebeleidsplan Waalre 2017-2025

Bijlagen ter informatie

1. Notitie 'Effect openbaar maken schoolpleinen'
2. Concept-uitvoeringsprogramma 2018-2022

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. J.W.F. Compagne

drs. J.W. Brenninkmeijer